

УДК 811.512.1

FRANSIZCA ALINTILARIN, TÜRKÇE YAPIM EKLERİ AÇISINDAN MORFOLOJİK DURUMLARI:

Dursun Ali Ozdemir

Fransızca ödünçleme olan morfoloji sözcüğü şekil bilgisi, biçim bilgisi, yapı bilgisi, yapı bilimi kelimeleriyle Türkçede karşılık bulur. Modern Türk Dili konusunda bazı otoriterler yapı bilgisini şu şekilde tarif etmişlerdir.

Türkçe Sözlük yapı bilgisini, kelimelerin yapısını, türeme yollarını ve çekim biçimlerini içeren bilgi, şekil bilgisi, morfoloji [1, 27].

Korkmaz, şekil bilgisinin temel öğelerinin kökler ve ekler olduğunu, bunların belirli kurallar çerçevesinde bir araya gelmesinden binlerce yeni kelime ortaya çıktığını ve dilin söz varlığını oluşturduğunu söyler. Devamında kelimelerin, zihindeki soyut ve somut kavramları karşılayan anlamlı şekiller olduklarını bundan dolayı şekil bilgisinin aynı zamanda dilin biçimden anlama uzanan kesimi olduğundan bahseder. Sonrasında, kelimeler arasındaki geçici ve kalıcı anlam örgü ve bağlantılarının birbirinden farklı ekler yardımı ile sağlandığından, dildeki işleyiş ve canlılıkta ancak dilin şekil yapısı ile gerçekleştirilebileceğinden söz açar. Bu bakımdan şekil bilgisi, bir yandan dilin şekilden anlama, bir yandan da türetme, birleştirme, kalıplaştırma, anlam kayması, anlam daralması gibi çok çeşitli ve kapsamlı dil olayları ile cümle, anlam ve köken bilgisine uzanan temel dayanağı [12, 5].

Vural, bir dildeki kök ve ekleri, bunların birleşme yollarını, eklerin anlam ve görevlerini, dilin türetme ve çekim özelliklerini ve şekille ilgili öteki konuları inceleyen dil bilgisi dalı [17, 139].

Aksan, fonemlerin sözcük yapısı içindeki yerini belli etmek üzere incelemelere yönelen bilim dalı [2, 29].

Yıldız, dildeki sözcüklerin yapısını, kök ve ekleri, bunların birleşme şekillerini, eklerin anlam ve görevlerini, türeme ve çekim özelliklerini inceleyen dilbilgisi kategorisi [19, 115].

Karaağaç, kelimelerin şekillere bağlı kullanım yollarını, anlam ve görevlerini, dilin türetme ve çekim özelliklerini ve biçimle ilgili öteki konuları inceleyen [10, 249] bilim dalı olarak tarif eder.

Türkçede ekler çekim ve yapım eki diye ikiye ayrılır. Çekim ekleri, eklendikleri sözcüklere herhangi bir yeni anlam katmaz, yalnızca onlara işleklik kazandırır [6, 135].

Türkçe, sondan eklemeli bir dil olduğu için, Türkçede olan bütün kelimeler -buna alıntılar da dâhil olmak üzere- hiçbir problem oluşturmadan çekim eki alabilir. Zira bu eki almadan kelime cümle içindeki vazifesini yapamaz veya cümleye dâhil bir unsur haline gelemez. Alıntılar da çekim eklerini alırken sadece yumuşama durumu ortaya çıkabilir ki, bu diğer Türkçe kelimelerde de olan doğal bir durumdur. Onun için çekim ekleri açısından alıntıları incelemeye tabi tutmanın pek bir anlamı yoktur.

Şimdi bu yapım eklerin Türkçede ki fonksiyonlarını görmek için teker teker inceleyelim:

...+ci, eki isim kök ya da gövdesine getirilir [9, 53; 8, 201; 13, 699], getirildiği kelimenin ünlü ve ünsüz uyumuna bağlı olarak değişim gösterir [18, 81]. Türkiye Türkçesinin, kullanım sahası çok geniş, işleklik derecesi çok yüksek eklerindedir [3, 162; 17, 158]. Korkmaz bu ekin sekiz, Zülfiyar ise on üç farklı görevinin bulunduğunu söyler [2, 43; 14, 170]. Ek alan kelime isim ve sıfat görevinde kullanılabilir. Bu ek Fransızca alıntılarda şu görevlerde kullanılmaktadır.

a. Eklendiği kelimeye, iş ve meslek (çoğu zaman satan, yapan ya da işleten) anlamı katar [17, 158; 15, 105]. Bu görevinden dolayı ek, gramerlerimizde genellikle “meslek eki” adlandırılmıştır [12, 41].

Sultanahmet’e doğru yol alırken, yakamıza bu kez de sülük gibi bir *parfümcü* yapıyor [22.04.1986: 8].

Son yıllarda büyük bir gelişme gösteren Türk *fayansçılığı*, modern Türk evine ayrı bir renk getirdi [18.01.1976: 18].

Bu arada Avrupa’dan gelen *abajurcular* kendisine fikir vermek için çalışma teklifleri yapmışlardır [01.01.1970: 5].

b. Sonuna +lık, +lik, +luk, +lük eki getirildiğinde şahıslardan ilgisiz, soyut, meslek ve uğraşma adları yapar.

Hayatını sandık *ambalajcılığı* yaparak kazanıyormuş [26.03.1955: 1].

Sabriye bir çorapçıda çalışıyor, Hikmet *manikürcülük* yapıyor [14.09.1958: 4].

... Mari, birkaç ay önce Beyoğlu’nda *fotoğrafçılık* yapan Muhittin Durmaz isminde bir gençle tanışmıştır [01.11.1950: 5].

c. Bir işi kendine görev olarak almış kimseyi gösteren adlar oluşturur [12, 41].

Politikacı, küçük bir dedikodu olayı karşısında kalınca, basit bir tartışma ile bunu bertaraf edebilir, fakat bu bir başarı değildir [04.05.1955: 2].

Mevsim dolayısıyla, işler artınca yevmiyeler de yükseliyor. Ortalığı işçi *komisyoncuları* kapladı [07.05.1950: 2].

d. Çoğu zaman özel bir ada (kısmen de özel ad olmayan kelimelere) gelerek, bir düşüncenin ya da inanışın taraftarı olma anlamı verir [17, 158].

... fen bilgisinde anti *Darvinciliği* savunan yetmiş altıncı sayfada şu cümleler yer alıyor [07.05.1950: 2].

... Franko taraftarları İspanya ve *Maocu* Arnavutlukla münasebetler geliştiren siyasetini aynı şekilde tenkit etmiş... [17.05.1964: 7].

e. Taşıma aracı adlarına gelerek, kelimeye süren, idare eden ve o şeye sahip olan anlamı katar.

İlin *kamyoncusu* hayvanını babasının hayrına taşımaz ya [22.08.1955: 3].

Taksici olacaksın dedi, bu dönemde darphane gibi para kesmek için [16.03.1953: 6].

f. Herhangi bir müzik aletini çalanları (kısmen de satan) belirtmek için kullanılır.

Ankara’dan gelen bu misafir riyaseti cumhur orkestrasının solist *flütçüsü* Mükerrrem Berk’ti [08.04.1955: 4].

Daha öncede yazdığım gibi İstanbul’un birbirinden güzel *viyolonselciler* dinleme hususunda çok şanslı olmuştur [14.03.1959: 4].

g. Herhangi bir spor dalı ile uğraşan insanlara verilen ad olarak karşımıza çıkar.

Kafile, *eskrimci*, futbolcu, atlet ve hokeycilerden müteşekkildir [17.08.1951: 2].

Avrupa şampiyonu olan bu Fransız atleti dünyanın üç en iyi *dekatloncusu* arasındadır [19.03.1952: 5].

Bu alıntılar içinde boks yapan sporcu manasına boksör kelimesi de sıfırdan ödünçlenmiş, çekim eki ile türetilme yapılmamıştır.

h. Kelimeye bir şeyi alışkanlık ve huy edinme anlamı katar [17, 158].

Laiklerle softalar, âlimlerle cahiller, harisler ve *entrikacılarla* idealistler, bu parti içinde, hamur haline gelmek istedi [28.05.1950: 2].

Genç bir *şantajcı* yakalandı [30.01.1951: 5].

i. Eklendiği kelimeye, genelde olumsuz bir şeye aşırı düşkünlük manası katar.

Dün sabah üç *eroinci* yakalandı [26.05.1950: 2].

Sabotajcı grupların sayısı hakkında muhtelif rivayetler var [14.05.1950: 3].

Sömürücü, *terörcü*, öldürücü bir yobazlar azınlığı var bu memlekette [16.05.1969: 2].

...+*ıt* isim kök ve gövdelerine getirilen +lı eki, kelimenin isim ya da sıfat olarak kullanımını sağlar. Türkçenin en verimli üretim eklerinden biridir [3, 191]. Türkçenin erken döneminde +lu şeklinde kullanılan ek, 17. yüzyıldan sonra küçük ses uyumuna uymuştur [13, 708].

1. Eklendiği kelimeye, sahiplik ve bulundurma kavramı katar.

Sabahın üçünden biraz sonra polis *üniformalı* iki kişi ile birlikte asker elbiseli bir üçüncü şahsın geldiğini görmüşler [24.05.1950: 2].

Belki de kürk *mantolu* kadın Thorla Riverton değildi [25.05.1950: 4].

2. İsimler özellik ve nitelik kavramı katar.

Kaprisli, oynak bir yosma gibidir [06.04.1955: 5].

Duvarlar ise ufak *desenli* çiçeklerle süslü kâğıtlarla kaplıdır [24.01.1951: 3].

3. İsimlere, herhangi bir maddeyi içinde bulundurma anlamı katar.

Hariçten getirilen kâğıtlar *jelâtinliydi*, ... [04.06.1952: 3].

O belediye suları olsa olsa *fosforludur* [13.08.1950: 5].

Evinde ise *karbonatlı* su ile birayı erittikten sonra içecektir [18.07.1953: 3].

4. Eklendiği ada, hastalığı taşıma anlamı katar.

Bu mikrop *difterili* hastaların boğazlarında, bademcikleri üzerinde peyda olan beyaz bir zar içinde ürer [17.04.1962: 4].

Aynı müddet zarfında 1985 *koleralı*, hastanelere kabul edilmiş [29.05.1956: 5].

5. Özel ve cins isimlere gelerek bunlara mensup olma anlamı verir.

Tahrande *üniversiteliler* grev ilân elti [30.01.1979:14].

İstanbul Amerikan *kolejlileri* senelik balosu 10 Şubat cumartesi gecesi... [01.02.1951: 5].

Bunun yanında Alman, Amerikan, Polonez, Rumen gibi ek almadan ait olma anlamı veren direk alıntı kelimelerde vardır.

6. Eklendiği kelimenin güç kaynağı olarak kullanıldığını bildirir.

...tarafından beş lambalı *pilli* şık bir radyo hediye edilecektir [30.03.1952: 8].

Bugün Milano istasyonunda bir yolcu treniyle *elektrikli* bir lokomotifin çarpışması neticesinde 8 yolcu yaralanmıştır [11.06.1950: 3].

7. Sayılara bir arada olma, gruplandırma anlamı katar.

Milyar+lı, milyon+lu, trilyon+lu, bilyon+lu [17, 163].

...+lık genellikle adlardan ve sıfatlardan isim türeten [8, 597] bu ek çok işlek ve kapsamlı bir ektir [7, 197]. Asıl işlevi, eklendiği kelimeye “sınırlama, ayırma, tahsis, bir şey için” anlamı katmaktır [17, 163]. Korkmaz bu ekin on dört [12, 56], Zülfiyar on üç farklı [14, 172] kullanım görevi olduğunu belirtir. Bu eklerle kurulan yeni isimlerin kökle olan anlam bağı devam eder [18, 81]. Türeme esnasında +lık eki ünlü uyumuna uyar [18, 82].

a. Eklendiği kelimeye iş, uğraş ve meslek kavramı katar.

Bakanlığımızda *avukatlık* staj süresinin üç seneye çıkartılması için her hangi bir çalışma mevcut değildir [15.11.1950: 5].

İzmir'deki deniz ve hava yolları acenteliği binası işçi lokali haline getirilecektir [05.07.1950: 3].

b. Eklendiği kelimenin taşıdığı anlama bağlı olarak, kelimeye nitelik, özellik anlamları katar.

Boksörlerimiz *amatörlük* sınıfındaki formlarını dahi muhafaza edememektedirler [14.10.1950: 6].

Katoliklik ve *Ortodoksluk* meselesi tam zamanında ve padişaha yaranmak için icat edildi diyeceğim geliyor [07.05.1955: 4].

c. Bu eki alan bazı kelimeler, yapıldıkları isimle ilgili araç, gereç ve eşya adı olarak kullanılır [7, 195; 19, 138].

Yıllardır, çantasında hep iki *pudralık* taşır [21.12.1954: 5].

Çatal, bıçak, tuzluk, şamdan, *kürdanlık* kutusuna kadar her şey altındandı [03.11.1967: 7].

Hacim, ağırlık, uzunluk adlarına ilave edilir.

Şakule nazaran otuz *santimlik* bir inhiraf görüldüğünden gerekli tedbirler alınmıştır [18.07.1950: 2].

Çayır ova - Kartal 34,5 *kilovoltluk* enerji nakil hattı bugün enerjilendirilecektir [01.01.1966: 7].

e. Bu ekle yapılan yer isimleri, yapıldıkları ismin gösterdiği nesnenin bulunduğu yeri ifade ederler. Bu yer ya o nesne ile dolu, yani o nesnenin çok bulunduğu yer veya o nesnenin sadece mekânı, belki de yettiği yerdir [5, 155].

Eski orman kanununun orman saydığı çalılık ve *makilikler* yeni tasarıda orman sayılmamıştır [04.04.1951: 5].

Evvelce *benzinlik* olarak kullanılmış ve halen boş bulunan bir sundurmanın yakınında yere bırakılan patlayıcı bir maddenin patladığı anlaşılmıştır [15.03.1961: 1].

f. Bir eşya veya şeyin vasfını belirten sıfat oluşturur [19, 139].

...elli okuyucumuz istedikleri şehirlerin sinemalarına ait bütün *sezonluk* kombine davetiyeler ile hediyeledirileceklerdir [07.08.1955: 3].

Bir *seanslık* ücret üç liradır [06.02.1955: 6].

g. Millet adlarına eklenerek, o millete ait olma anlamını katar [7,196].

Her halde Edison'a ait keşif ve icatların *Amerikanlıktan*, dizel motorinin *Almanlıktan* ilah (ibaret) bir tohum taşıdığına şüphe yoktur [12.07.1953: 2].

Hatta Tscharyowsky gibi musiki bakımından Almanlaşmış bir bestekârın eserlerinde bile Slavlık tesiri hissolunur [12.07.1952: 2].

1. Eklendiği kelimeye, bir şey için ayırma, tahsis etme manası verir.

Bonfilelik [02.10.1952: 6].

Yerli ve Avrupa *paltoluk* kumaşlardan birinci sınıf işçilik ısmarlama paltolar 125—165—230 liradır [01.10.1950: 4].

i. İsim ve sıfatlardan soyut isimler yapar [18, 81; 11, 588].

Bilhassa bazı kadınlar bunu vahşice bir iş olduğunu söyleyerek beni *sadistlikle* itham ettiler [19.09.1955: 6].

Hala cephesinde Venedik hükümetinin arması, *şövalyelik* devrinin işaretleri bulunur [07.06.1952: 6].

j. Rütbe ve makamı genelleştiren tahsis isimleri yapar [15, 103; 16, 146].

Gn. Lattre de Tassigny'ye ölümünden sonra *mareşallik* tevcih edildi [13.01.1952: 7].

Bildirildiğine göre Hitler kendini 30 Nisan 1945 günü Berlin Reich *şansölyeliği* binasının sığınağında vurarak intihar etmiştir [28.11.1964: 7].

k. Renk bildiren isme gelerek, o rengin yaygın olarak bulunduğunu veya ona benzediğini bildiren sözcükler yapar.

Gökyüzünden, ince ince bir yağmura karışarak inen o sevimsiz *grilik* her yana bulaştı [20.08.1962: 4].

l. Kök ya da gövdedeki anlama bağlı olarak ölçü ve süre bildiren kelimeler oluşturur [17, 163].

Bu suretle binlerce hektarlık arazi sular altında kalmıştır [21.05.1950: 3].

...elli okuyucumuz istedikleri şehirlerin sinemalarına ait bütün *sezonluk* kombine davetiyeler ile hediyeledirileceklerdir [07.08.1955: 3].

m. Sayı isimlerine gelerek o sayının toplu olarak bulunduğunu gösteren kelimeler yapar.

On sekiz *milyonluk* Türkiye nüfusunun en az on dört milyonu köylüdür [03.05.1950: 2].

Truman üç *milyarlık* kanunu dün törenle imzaladı [06.06.1950: 5].

...*sız*, isimlere “kökteki birtakım özellikleri taşımama manası, eksik, yetersiz kalma ve yokluk” manasında [17, 166]. Kelimeye –lı ekinin zıddı bir anlam katar [5, 160]. Ek ünlü uyumuna uyar [18, 83]. Olumsuz yeni sıfat ve isim türemesine yardımcı olurlar [15, 103].

Dantelli ve *dantelsiz* olarak hazırlanan bu pullar büyük bir alaka gördü [15.05.1956: 1].

Muhtelif bölge temsilcileri fikirlerini beyanla *kredisizlik* yüzünden çektikleri sıkıntıları belirtmişlerdir [26.10.1952: 1].

...*ca*, eki aslında bir çekim ekidir; ancak sonradan klişeleşerek veya fonksiyon değiştirerek yapım eki haline gelmiştir [19, 140]. Yapım eki olarak, isim veya sıfattan yine isim [8, 199; 13, 698], sıfat ya da zarf yapar. Bu ek de ünlü ve ünsüz uyumuna uyar [18,82].

1. Kelimeye “eşitlik, benzerlik, yakınlık ve tarafından” anlamı vermektedir.

Atamanın tutanağının bu *komisyonca* da incelenmesine karar verilmiştir [21.06.1950: 5].

Büyük bir sabırla, adeta *filozofça*, bu anı bekleyen Mecit, ... [17.10.1950: 3].

b. Millet, kavim ve halk adlarından dil ve lehçe bildiren adlar türetir [12, 39; 16, 142].

Japonca yazılı bir etikete sarılmış küçük bir ampul [04.06.1950: 4].

Hâlbuki katil *Flamanca* söylediğim en basit kelimeleri bile anlayamıyordu [07.07.1950: 2].

c. Adlara gelip birlikte olma, bütünlük anlamı verir [7, 201].

Azaların salahiyetleri *konfederasyonca* geniş çapta tahdit edilmez [06.06.1950: 5].

Bir azanın elinde davetiye olduğu halde kapıdan çevrilmesinin *sendikaca* “kendi hükmi şahsiyetinin zedelenmesi manasına alınmış” olduğu belirtilmektedir [21.03.1957: 1].

d. İsimlere “gibi, kadar ve çoğul” anlamlarını katar. Bu durumda, pekiştirilmiş sıfatlar, zarflar ve zarf olarak kullanılan edatlar türetir [4, 579; 3, 160]. İsmi eyleme bağlar.

...30 puana sahip Fenerbahçe şayet geçen haftaları *bonkörce* puan dağıtmamış olsalardı... [14.04.1969: 9].

Güzel haziran güneşinin kırlarda, *milyonlarca* insana birden randevu verdiği bir pazar günü idi [04.05.1950: 6].

...+*giller*, eklendiği kelimeye grup, aile, familya kavramı katan bu ek, aynı özelliği taşıyan bitki ya da hayvan gruplarını gösteren kelimeler yapar.

Bakteri+giller, drosera+giller, kanguru+giller, pelikan+giller [14, 173-174; 17, 161].

...+*lı+lık*, ...+*sız+lık*, ...+*cı+lık ekleri*: Modern Türkçede yapım eki alıp yeni bir anlam kazanan Fransızca ödünçleme kelimeler, ikinci bir yapım eki daha alarak başka kelimelere dönüşebilmektedir.

Her türlü ayırımcılığı, *toleranssızlığı* ve kışkırtmacılığı yargılar [04.02.2000: 20].

Aynı *alternatıfsizlik*, özellikle yeni sanayici sınıf bakımından da bir ölçüde söz konusudur [04.07.1973: 9].

Bugünkü *propagandacılığı* bu cümleden nur almış görmekteyiz [09.12.1950: 2].

...+*cık eki*, ödünçleme sözlere, ünlü ve ünsüz uyumuna uyarak eklenir [18, 82].

1. Ufaltma, Sevgi ve acıma bildiren işlek bir ektir.

Bu *kanalcıkların* her biri beş santimetre boyundadır [24.10.1954: 3].

Annem ben *minicikken* ölmüş, hiç görmedim [22.03.1951: 4].

2. Bitki, hayvan, araç ve organ isimleri yapar [8, 201].

Broşçukların uçlarında, ince çeperli üzüm salkımını andıran hava kesecikleri vardır [11.03.1978: 3].

3. Bu eki alan bazı kelimelerle ikileme kurulabilir.

...*minimicik* İsmail kuklaları [10.07.1950: 5].

Sonuçta, yapım ekleri açısından meseleye bakacak olursak, Fransızca alıntılarda sınırlı sayıda Türkçe yapım eki kullanılmıştır. Misafir sözlerle kullanılan Türkçe kökenli çekim ekleri dokuz ayrı kategoriyle sınırlı kalmıştır.

Ayrıca, Türkçede birçok fonksiyonu bulunan yapım ekleri, alıntılara getirilirken sadece belli görevleriyle sınırlandırılarak kullanıla gelmiştir. Bazen, ödünçlemelere ekle-

nen yapım eklerinin, esasen Türkçede bulunmayan yeni fonksiyonları ortaya çıkmıştır. Taramalar sonucunda isimden isim yapan, Türkçe bir ek almış 904 alıntının söz varlığımızda aktif olarak kullanıldığı tespit etmiştir.

Kaynaklar

1. Akalın Haluk Şükrü, Türkçe Sözlük, TDK Yayınları, Ankara 2009, 2250 Sayfa, ISBN: 975-16-0070-7.
2. Aksan Doğan, Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim, TDK Yayınları, Ankara 2009, 162 Sayfa, Cilt 1, ISBN: 975-16-0975-5.
3. Banguoğlu Tahsin, Türkçenin Grameri, TDK Yayınları, Ankara 2011, 634 Sayfa, ISBN 975-16-0268-8.
4. Deny Jean, Türk Dil Bilgisi Modern Türk Dil Bilgisi Çalışmalarının Kapsamlı İlk Örneği, Kabalacı Yayınları.- İstanbul 2012, 954 Sayfa, ISBN: 978-975-997-201-1.
5. Ergin Muharrem, Edebiyat ve Eğitim Fakültelerinin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümleri İçin Türk Dil Bilgisi.- İstanbul 2009, Bayrak Yayınları, 407 Sayfa, ISBN: 975-7728-06-03.
6. Eker Süer, Akalın Haluk Şükrü, Türk Vahit, Demir Aslan Sema, Türk Dili - I -, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir 2012, 233 Sayfa, ISBN: 978-975-06-1305-0.
7. Gencan Tahir Nejat, Dil Bilgisi, TDK Yayınları, Ankara 1979, 602 Sayfa.
8. Gülensoy Tuncer, Türkiye Türkçesindeki Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü, TDK Yayınları, Ankara 2007, 608 Sayfa, ISBN: 978-975-16-1971-6.
9. Hatiboğlu Vecibe, Türkçenin Ekleri, TDK Yayınları, Ankara 1981, 174 Sayfa.
10. Karaağaç Günay, Türkçenin Dil Bilgisi, Akçağ Yayınları, Ankara 2012, 768 sayfa, ISBN: 978-605-5413-56-9.
11. Korkmaz Zeynep, Türk Dili Üzerine araştırmalar, TDK Yayınları, Ankara 2005, 964 Sayfa, Cilt 1, ISBN: 975-16-0774-4.
12. Korkmaz Zeynep, Türkiye Türkçesi Grameri, TDK Yayınları, Ankara 2009, 1224 Sayfa, ISBN 975-16-1643-3.
13. Nişanyan Sevan, Sözlere Soy Ağacı Çağdaş Türkçenin Etimolojik Sözlüğü, Everest Yayınları.- İstanbul 2009, 774 Sayfa, ISBN: 978-975-289-636-9.
14. Sarı Mustafa, Türkçenin Batı Dilleriyle İlişkisi, TDK Yayınları, Ankara 2008, 294 Sayfa, ISBN 978-975-16-2022-4.
15. Tokmakoğlu Aliye, Çalışkan Şenel, Kutludağ Şerif, Öztürk Yaşar, Uygur Vedat Ceyhan, Üniversiteler İçin Türk Dili Yazılı ve Sözlü Anlatım, Kriter Yayınları.- İstanbul 2008, 514 Sayfa, ISBN: 978-605-5863-02-09.
16. Toparlı Recep, Mehmet akalın Dil Yazıları, TDK Yayınları, Ankara 2001, 950 Sayfa, ISBN: 975-16-1401-5.
17. Vural Hanifi, Böler Tuncay, Ses ve Şekil Bilgisi, Kesit Yayınları.- İstanbul 2012, 272 Sayfa, ISBN: 978-605-4117-75-8.
18. Yaman Ertuğrul, Köstekçi Mehmet, Üniversiteler İçin Örnekli-Uygulamalı Türk Dili ve Kompozisyon, Gazi Kitabevi, Ankara 2003, 336 Sayfa, ISBN: 975-7313-33-5.
19. Yıldız Harun, Koç Saadettin, Yeniçeri Hüseyin, Yağcı İlyas, Odacı Serdar, Deniz Kemalettin, Üniversiteler İçin Dil ve Anlatım, Tablet Yayınları, Konya 2008, 606 Sayfa, ISBN: 978-605-5948-27-6.

SÜRELİ YAYINLAR

Sıra	Gazete Adı	Tarih	Sayfa
1.	Milliyet Gazetesi,	03.05.1950:	2;
2.	Milliyet Gazetesi,	04.05.1950:	6;
3.	Milliyet Gazetesi,	07.05.1950:	2;
4.	Milliyet Gazetesi,	14.05.1950:	3;
5.	Milliyet Gazetesi,	21.05.1950:	3;
6.	Milliyet Gazetesi,	24.05.1950:	2;
7.	Milliyet Gazetesi,	25.05.1950:	4;
8.	Milliyet Gazetesi,	26.05.1950:	2;
9.	Milliyet Gazetesi,	28.05.1950:	2;
10.	Milliyet Gazetesi,	04.06.1950:	4;
11.	Milliyet Gazetesi,	06.06.1950:	5;
12.	Milliyet Gazetesi,	11.06.1950:	3;
13.	Milliyet Gazetesi,	21.06.1950:	5;
14.	Milliyet Gazetesi,	05.07.1950:	3;
15.	Milliyet Gazetesi,	07.07.1950:	2;
16.	Milliyet Gazetesi,	10.07.1950:	5;
17.	Milliyet Gazetesi,	18.07.1950:	2;
18.	Milliyet Gazetesi,	13.08.1950:	5;
19.	Milliyet Gazetesi,	01.10.1950:	4;
20.	Milliyet Gazetesi,	14.10.1950:	6;
21.	Milliyet		

Gazetesi, 17.10.1950: 3; 22. Milliyet Gazetesi, 01.11.1950: 5; 23. Milliyet Gazetesi, 15.11.1950: 5; 24. Milliyet Gazetesi, 09.12.1950: 2; 25. Milliyet Gazetesi, 24.01.1951: 3; 26. Milliyet Gazetesi, 30.01.1951: 5; 27. Milliyet Gazetesi, 01.02.1951: 5; 28. Milliyet Gazetesi, 22.03.1951: 4; 29. Milliyet Gazetesi, 04.04.1951: 5; 30. Milliyet Gazetesi, 17.08.1951: 2; 31. Milliyet Gazetesi, 13.01.1952: 7; 32. Milliyet Gazetesi, 19.03.1952: 5; 33. Milliyet Gazetesi, 30.03.1952: 8; 34. Milliyet Gazetesi, 04.06.1952: 3; 35. Milliyet Gazetesi, 07.06.1952: 6; 36. Milliyet Gazetesi, 12.07.1952: 2; 37. Milliyet Gazetesi, 02.10.1952: 6; 38. Milliyet Gazetesi, 26.10.1952: 1; 39. Milliyet Gazetesi, 16.03.1953: 6; 40. Milliyet Gazetesi, 12.07.1953: 2; 41. Milliyet Gazetesi, 18.07.1953: 3; 42. Milliyet Gazetesi, 24.10.1954: 3; 43. Milliyet Gazetesi, 21.12.1954: 5; 44. Milliyet Gazetesi, 06.02.1955: 6; 45. Milliyet Gazetesi, 26.03.1955: 1; 46. Milliyet Gazetesi, 06.04.1955: 5; 47. Milliyet Gazetesi, 08.04.1955: 4; 48. Milliyet Gazetesi, 04.05.1955: 2; 49. Milliyet Gazetesi, 07.05.1955: 4; 50. Milliyet Gazetesi, 07.08.1955: 3; 51. Milliyet Gazetesi, 22.08.1955: 3; 52. Milliyet Gazetesi, 19.09.1955: 6; 53. Milliyet Gazetesi, 15.05.1956: 1; 54. Milliyet Gazetesi, 21.03.1957: 1; 55. Milliyet Gazetesi, 29.05.1956: 5; 56. Milliyet Gazetesi, 14.09.1958: 4; 57. Milliyet Gazetesi, 14.03.1959: 4; 58. Milliyet Gazetesi, 15.03.1961: 1; 59. Milliyet Gazetesi, 17.04.1962: 4; 60. Milliyet Gazetesi, 20.08.1962: 4; 61. Milliyet Gazetesi, 17.05.1964: 7; 62. Milliyet Gazetesi, 28.11.1964: 7; 63. Milliyet Gazetesi, 01.01.1966: 7; 64. Milliyet Gazetesi, 03.11.1967: 7; 65. Milliyet Gazetesi, 14.04.1969: 9; 66. Milliyet Gazetesi, 16.05.1969: 2; 67. Milliyet Gazetesi, 01.01.1970: 5; 68. Milliyet Gazetesi, 04.07.1973: 9; 69. Milliyet Gazetesi, 18.01.1976: 18; 70. Milliyet Gazetesi, 11.03.1978: 3; 71. Milliyet Gazetesi, 30.01.1979: 14; 72. Milliyet Gazetesi, 22.04.1986: 8; 73. Milliyet Gazetesi, 04.02.2000: 20

Дурсун Али Оздемир. Морфологические особенности французских заимствований (аффиксы словообразования) / Дурсун Али Оздемир // Ученые записки Таврического национального университета имени В. И. Вернадского. Серия «Филология. Социальные коммуникации». – 2014. – Т. 27 (66), № 3. – С. 106–114.

Будет справедливым сказать, что турецкий язык, дошедший до нас из глубин истории, претерпел ряд эволюций. Турки, вначале проживавшие в Азии в месте с другими народами, переняли свой язык с течением времени множество элементов восточных языков.

И наконец, в период Танзимата, монархии и республики, турецкое общество, устремившееся на запад, началось тесное взаимодействие с западными языками.

В данной статье мы остановимся на определении термина «морфология», а затем коснемся французских заимствований, претерпевших морфологическую эволюцию. В этом контексте постараемся показать какое значение придают заимствованиям словообразовательные аффиксы турецкого языка и классифицируем их на примерах.

Ключевые слова: Морфология, аффикс, корень, словообразовательные аффиксы.

Дурсун Али Оздемир. Морфологічні особливості французьких запозичень (афікси словотворення) / Дурсун Али Оздемир // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації». – 2014. – Т. 27 (66), № 3. – С. 106–114.

Буде справедливим сказати, що турецька мова, що дійшла до нас з глибин історії, зазнала ряд еволюцій. Турки, спочатку проживали в Азії в місці з іншими народами, перейняли свою мову з плином часу безліч елементів східних мов.

І нарешті, в період Танзімат, монархії і республіки, турецьке суспільство, звернулось на захід, та почалась тісна взаємодія із західними мовами.

У даній статті ми зупинимося на визначенні терміна «морфологія», а потім торкнемося французьких запозичень, що зазнали морфологічну еволюцію. У цьому контексті намагаємося показати яке значення надають запозиченнями словотворчі афікси турецької мови та класифікуємо їх на прикладах.

Ключові слова: Морфологія, афікс, корінь, словотворчі афікси.

Dursun Ali Ozdemir. Morphological features of the French borrowings (derivational affixes) / Dursun Ali Ozdemir // Scientific Notes of Taurida V. I. Vernadsky National University. – Series: Philology. Social communications. – 2014. – Vol. 27 (66), No 3. – P. 106–114.

It is fair to say that the Turkish language, which came to us from the depths of history, has undergone several evolutions. The Turks, at first lived in Asia in place with other peoples, adopted to their language many elements of Oriental languages.

And finally, in the period of Tanzimat, the monarchy and the republic, the Turkish society which has directed to the west, began close interaction with the western languages. During this period, as a result of the emergence of the idea of getting rid of words with Oriental roots (Arabic and Persian), in modern Turkish language was brought enormous amount of borrowings from the French language.

As a result of all mentioned above the Turkish language got new morphological features.

In this article we will focus on the definition of «morphology», and then examine French borrowing. In this context, we will try to show the significance attached to borrowing derivational affixes of the Turkish language and classify them by examples.

Keywords: Morphology, affix, root, derivational affix.

Поступила в редакцию 03.03.2014 г.